

retsmidler er udtømt (*artikel 5*). Da der ikke ved denne formulering er taget stilling til komiteens kompetence i de tilfælde, hvor klagen har været genstand for behandling ved et andet internationalt forum, og da det må betragtes som væsentligt at søge undgået, at en person efter at have tabt sin sag ved ét internationalt kontrolorgan søger sagen indbragt for et af de andre kontrolorganer, har også spørgsmålet om den individuelle klageadgang været drøftet inden for Europarådet. Efter forslag fra ekspertudvalget for menneskerettigheder er der udarbejdet følgende alternativt formulerede fortolkningserklæring til brug for de medlemsstater, som måtte ønske at ratificere den valgfri protokol:

„Den regering ratificerer den valgfri protokol vedrørende den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder under den forudsætning/med det forbehold at bestemmelserne i protokollens artikel 5 (2) skal forstås således, at den i medfør af konventionens artikel 28 forudsatte komité ikke må behandle en henvendelse fra en enkeltperson, medmindre komiteen har sikret sig, at den samme sag hverken er genstand for behandling eller har været behandlet efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse.“

I betragtning af, at artikel 5, stk. 2, ikke levner nogen tvivl om forståelsen, er man fra nordisk side enig om at foretrække alternativet: „med det forbehold at ...“.

Den stat, som påstås at have krænket konventionen, skal inden seks måneder afgive en skriftlig redegørelse for sagen (*artikel 4*). Klagesagen afsluttes ved, at komiteen gør klageren og vedkommende stat bekendt med sine synspunkter.

Heller ikke i individuelle klagesager kan komiteen

træffe nogen bindende afgørelse. Til sammenligning kan anføres, at efter Den europæiske Menneskerettighedskonvention kan domstolen eller ministerudvalget træffe bindende afgørelser også i individuelle klagesager.

Protokollen skal ratificeres (*artikel 8*), og den træder i kraft, når 10 stater har ratificeret respektive tiltrådt protokollen, forudsat at konventionen om borgerlige og politiske rettigheder er trådt i kraft (*artikel 9*).

Enhver deltagerstat kan når som helst opsiges protokollen ved en skriftlig meddelelse til FN's generalsekretær (*artikel 12*).

D. Sammenfatning.

Gennemgangen ovenfor under A-C skulle herefter i relation til spørgsmålet om danske lovændringer, forbehold, og andre erklæringer i forbindelse med ratifikationen kunne sammenfattes således:

Konventionen om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder:

artikel 7 a) (i) og d): forbehold.

Konventionen om borgerlige og politiske rettigheder:

Artikel 10, stk. 3, 2. punktum: forbehold

Artikel 14, stk. 1: forbehold

Artikel 14, stk. 3 d) og e): lovændring

Artikel 14, stk. 5 og 7: forbehold

Artikel 20: lovændringer.

Artikel 41: Erklæring om anerkendelse af komiteens kompetence til at behandle klager fra en deltagerstat mod en anden.

Den valgfri protokol:

Artikel 5, stk. 2: forbehold.